

Arbejdsplaner 2010 for Museum Lolland-Falster

Museum Lolland-Falster er etableret d. 1. januar 2009. Dette er museets arbejdsplan for 2010. Den er fungerende indtil den nye planperiode 2011-2014 træder i kraft. Denne arbejdsplan er udarbejdet efter den endnu ikke officielle nye model fra Kulturarvsstyrelsen. Da planen oprindeligt er lavet til at dække 2010-2014 vil der flere steder være indhold i planen, der dækker denne periode. Midt i museets arbejde med arbejdsplanerne blev fristen udsat, og derfor skal bestyrelsen for Museum Lolland-Falster kun godkende det første år i den planperiode, museets medarbejdere har arbejdet med.

1. Museets formål

Museets mission og formål:

Museet skal gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling indenfor sit ansvarsområde virke for sikringen af Danmarks kulturarv og belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu. Museet skal gøre samlingerne tilgængelige for offentligheden og stille dem til rådighed for forskningen samt udbrede kendskabet til resultatet af såvel Museets egen forskning som anden forskning baseret på Museets samlinger.

Museum Lolland-Falsters geografiske ansvarsområde er Guldborgsund og Lolland kommuner. Museets tidsmæssige ansvarsområde omfatter forhistorie, middelalder, renæssance og nyere tid. Museets emnemæssige ansvarsområde er kulturhistorien på Lolland og Falster. Museet koordinerer varetagelsen af sit ansvar med de øvrige statsanerkendte museer i Guldborgsund og Lolland kommuner¹.

Museets vision for de kommende arbejdsplaner:

Museets vision er at virke som ét professionelt, statsanerkendt, kulturhistorisk museum for Lolland-Falster.

Museum Lolland-Falster består af de to tidligere museer Lolland-Falsters Stiftsmuseum og Guldborgsund Museum, tidligere Museet Falsters Minder. De to gamle museers forpligtigelse og engagementer kan ikke undgå i et vist omfang at blive overført til Museum Lolland-Falster. Men i de kommende arbejdsplaner gælder det i høj grad også for Museum Lolland-Falster om at skabe et nyt museum og samtidig skille sig af med evt. tidligere og ikke hensigtsmæssige forpligtigelser.

Der er en række hovedoverskrifter for Museum Lolland-Falsters arbejdsplaner for 2010 og for 2011-2014.

---

¹ Museum Lolland-Falsters vedtægters kapitel 2 stik 1-2.

- Museet skal løftes.
Der skal arbejdes på at løfte museets professionelle og faglige standard.
- Museet skal lettes.
Museum Lolland-Falster har mange bygninger, mange genstande osv.
Der skal i disse arbejdsplaner arbejdes med at vurdere behovet for bygninger mv. Det er vigtigt for museets ledelse at sikre, at museets ansattes tid og museets driftsomkostninger går til faglige formål og ikke til arbejdsprocesser, som ligger i udkanten af det arbejde museet via museumsloven skal udføre.
- Fælles fagligt tema for arbejdsplanerne 2010-2014: Brohovedet i Østersøen. Bygnings- og landskabskultur - Femern Bælt – velfærdssamfund.
En af Museum Lolland-Falsters største opgaver i de kommende år er det lovpligtige arbejde i forbindelse med broen til Tyskland. Denne opgave kommer til at præge museets arbejde i den kommende arbejdsplansperiode. Det er derfor blevet besluttet, at vi vil have broen som det overordnede tema for arbejdsplanerne.
Museets virkeområde Lolland og Falster ligger i Østersøen med forbindelser til de andre danske øer, til Tyskland, Sverige, Polen og de baltiske områder. Museet vil derfor, ikke mindst aktualiseret af etableringen af den faste forbindelse over Femern Bælt, arbejde målrettet med projekter, der relaterer til beliggenheden som et brohoved i Østersøen. Museet har desuden spidskompetencer inden for landskabs- og bygningskultur og vil derfor for nyere tids vedkommende prioritere velfærdssamfundets bygningskultur og kulturlandskab i tilknytning til landsdelens store infrastrukturarbejder og for arkæologiens vedkommende prioritere regionale undersøgelser af kulturlandskabet.
- Museets samlinger.
Grundlaget for et professionelt museum er en professionel håndtering af samlingerne. Museet vil derfor benytte 2010 og den efterfølgende 4-årige planperiode til implementering af fælles digitale sagsjournaliseringssystemer og genstandshåndteringsprocedurer. Museet har derfor valgt at prioritere registrering og digitalisering af samlingen meget højt. Desuden prioriterer museet særskilt en udarbejdelse af langtidsplaner for den del af museets samling, der med Frilandsmuseet i Maribo og bygningsmassen i Nykøbing F. rummer en lang række fredede og bevaringsværdige bygninger.
- Forvaltningsarbejde.
Inden for museets ansvarsområde arbejdes med et af vor tids allerstørste

anlægsarbejder, den kommende faste forbindelse over Femern Bælt. Museet vil derfor prioritere udarbejdelse af strategier og implementering af professionelle rutiner som konsekvens af museets forvaltningsmæssige forpligtelser i henhold til museumslovens kapitel 8.

- Formidling til skoler og institutioner. Der vil i 2010 og den efterfølgende planperiode blive arbejdet på en fælles "skoletjeneste" på Lolland-Falster.

Museet vil derudover anvende de kommende arbejdsplaner til at arbejde på at blive ét museum. Der vil derfor også blive brugt en del tid og midler på at få medarbejderne til arbejde efter den nye organisationsplan.

Udadtil vil der også anvendes midler på at få borgerne til kende og benytte Museum Lolland-Falster.

2. Samlingen

Museum Lolland-Falsters samlinger blev ved årsskiftet 2008-9 etableret som en sammenlægning af Guldborgsund Museums (tidligere Museet Falsters Minders) og Lolland-Falsters Stiftsmuseums store, varierede samlinger opbygget igennem de sidste mere end 125 år. Museets samlinger rummer langt over 100.000 genstande fra istiden til i dag indsamlet fra hele Lolland og Falster. Samlingerne afspejler områdets overordentligt rige kulturarv, der blandt andet skyldes Lolland-Falsters frugtbare landbrugsjord med intensiv sukkerroedyrkning, beliggenheden som brohoved i Østersøen og fordums tiders status som enkedronningesæde i flere hundrede år.

Forskellige flintinventarer fra stenalderen og keramikinventarer fra vikingetid og tidlig middelalder er af national betydning. Et repræsentativt bopladsmateriale fra oldtid og middelalder er under indsamling for hele Museum Lolland-Falsters vedkommende, først og fremmest for stenalderens, jernalderens og middelalderens vedkommende. Samlingerne omfatter et stort og varieret antal bronzegenstande som sværd fra ældre bronzealder eller rageknive, pincetter, syle og andet personligt udstyr fra yngre bronzealder.

Museets tidligste nyere tids indsamlinger rummer først og fremmest genstande fra landbokulturen og fra købstædernes borgerskabs materielle kultur i 1800- og 1900-tallet. Desuden rummer samlingerne genstande fra lokale produktionsvirksomheder og forsvundne håndværk, store samlinger af husgeråd, lokalt fremstillet sølvtoj, redskaber, inventar, ovne, møbler og karakteristiske interiører fra de sidste 200 år samt værksteder fra de sidste 100 år, f.eks. en komplet guldsmedeforretning med tilhørende værksted med ca. 1000 genstande. Museet har også en stor og fornem ursamling. Dertil kommer f.eks. det store pløjemobil, hvis historie er direkte relateret

til sukkerroens indførelse i Danmark. Museet rummer en række temasamlinger som for eksempel almuemøbler dekoreret af Toreby-maleren Anders Jørgensen eller genstande knyttet til regionens musikhistorie centreret om det ældste danskbyggede cembalo. Handel og købmandskab i 1900-tallet er dokumenteret i tilknytning til det arbejdende værksted "Den Gamle Købmandshandel" med 2-3.000 genstande. Indbo, arkivalier m.v. fra folkemindesamleren Helene Stranges mindestuer i Nørre Alslev blev overført til museet i 1956 med mere end 100 genstande og arkivalier. Museet rummer en væsentlig tekstsamling fra de sidste 300 år, der spænder fra den lokale polarforsker Peter Freuchens isbjørneskindsbukser og hans mors brudekjole over 1900-tallets dræningsgraveres arbejdstøj til en fornem samling af dåbskjoler fra Lolland-Falster foruden en righoldig samling af folkedragter. Museets middelalderlige krucifikssamling er helt unik og er netop blevet konserveret for ENB-midler. Museets polske samling beskriver den polske indvandring i forbindelse med sukkerroeeventyret på Lolland og Falster.

Efter etableringen af en række mindre arkiver på Falster i slutningen af 1900-tallet har Falsters Egnshistoriske arkiv, der er en integreret del af museet, primært indsamlet arkivalier fra lokalområdet omkring Nykøbing Falster.

Museet har i de seneste år bevidst indsamlet nyere tids genstande i forbindelse med aktuelle undersøgelser f.eks. i forbindelse med nedlæggelse af Nysted Savværk og Man B&W i Holeby, i forbindelse med kommunesammenlægningen pr. 1.1 2007 eller i forbindelse med undersøgelser af landbrugsrelateret industri som sukkerfabrikkerne. Museum Lolland-Falsters samlinger skildrer set under et Lolland-Falsters betydning som porten til Europa.

I Maribo har museet et frilandsmuseum beliggende ved Maribo Søerne. Det består af 16 bygninger af forskellige størrelser fra en 4-længet gård til husmandshuse, skole og smedje. Bygningerne er hjemtaget fra Lolland og Falster.

Frilandsmuseumsafdelingen åbnede i 1927, og de fleste bygninger blev hjemtaget i 1920'erne og 1930'erne, dog har museet i perioden 2004-2006 genopført et landarbejderhus.

Museet ejer ligeledes klosterruinerne fra Maribo Kloster beliggende ved domkirken. I Nykøbing har museet til huse i fredede og bevaringsværdige huse fra 16-, 17-, 18- og 1900-tallet. Museet ejer Kuskestalden fra 1600-tallet, der er den eneste bygning fra Nykøbing Slot, der undgik nedrivning i 1700-tallet. Dertil kommer en beskyttelsesbunker fra krigen.

Biblioteket i Maribo er til stadighed udbygget gennem indkøb, gaver og bytteforbindelser med andre museer i ind- og udland. Bogsamlingen i Maribo er gjort tilgængelig i intern database. Der arbejdes på at få gjort bogsamlingen tilgængelig for publikum i samarbejde med Stiftsbiblioteket i Lolland Kommune.

Biblioteket i Nykøbing rummer ca. 3.500 generelle oversigtsværker og opslagsværker inden for det tidligere Guldborgsund Museums arbejdsområde og en stor samling af litteratur med relation til Falster og til dels Lolland. Endvidere findes der specielt en afdeling for litteratur om tekstiler og beklædning. Desuden indgår en del skibshistorisk faglitteratur i biblioteket. Museet fik i 2006 den gamle bogsamling fra Maribo Stiftsbibliotek (ca. 2000 bind), som er Danmarks første folkebibliotek.

Indsamling

Indsamling - Statusdel:

Kriterier for museets indsamling

Museum Lolland-Falster indsamler aktivt genstande fra istid til nutid fra hele Lolland-Falster i forbindelse med undersøgelser og projekter. Efter fusionen 1. januar 2009 er der indført et totalt stop for passiv indsamling. Museet har i 2009 offentliggjort en foreløbig indsamlingspolitik, der er tilgængelig på museets hjemmeside:

Museum Lolland-Falster samler og bevarer genstande, fotografier og arkivalier som kan belyse Lolland-Falsters fortid og nutid for fremtiden. Af plads- og resursehensyn modtager museet ikke alle de gaver, museet får tilbudt. De tilbudte gaver bliver konkret vurderet af museet arkæologer, historikere og etnologer. Vurderingen foretages i forhold til museets overordnede strategi og handlingsplaner og i forhold til, hvad der allerede findes i museets samling. Museet vil altid forsøge at svare på henvendelser om gaver, inden der er gået en måned.

Skal genstande have interesse for Museum Lolland-Falster, skal de have lokal tilknytning, dvs. enten være fremstillet eller anvendt på Lolland-Falster.

Konkret indsamler museet materiale i tilknytning til forsknings-, dokumentations- og udstillingsprojekter indenfor temaerne: Ung i tiden 1950-2009 (afsluttet 2009), Lolland-Falster som grænseregion i fortid og nutid (Brohoved i Østersøen), Klima og energi (møller på Lolland-Falster - museets eksisterende samlinger), Magtens landskab i fortid og nutid (kulturlandskabsudvikling), Kvindelejren på Femø (velfærdssamfundet), Indvandring (vendere, svenskere, polakker, københavnere osv. - Brohoved i Østersøen), Turismens historie (Brohoved i Østersøen), Landbrugsrelateret industri (kulturlandskabsudvikling og bygningskultur), Nykøbing slot (Brohoved i Østersøen), Landbebyggelse i vikingetid og tidlig middelalder, Bronzealderens kulturlandskab, De tidligste agerbrugere (overgang mellem ældre og yngre stenalder), Istidsjægere.

Museet fokuserer især på industrikultur og magtens landskab i fortid og nutid.

Alle henvendelser om gaver bør ske skriftligt til Museum Lolland-Falster enten pr. e-post til post@museumlollandfalster.dk eller til museets administrationsadresse:

Museum Lolland-Falster, Frisegade 40, 4800 Nykøbing F.

Henvendelsen skal indeholde information om, hvordan museet kontakter giveren: f.eks. udover navn og adresse, tlf.nr. og gerne e-post adresse. Desuden skal henvendelsen indeholde en beskrivelse af gaven gerne med billeder og oplysninger

om alder, størrelse, form, farve, tilstand og specielle historier knyttet til genstanden, f.eks. hvem har brugt den og hvor? eller hvor er den fundet?

Museet modtager ikke gaver med tilknyttede betingelser om f.eks. udstilling eller lignende. Museet skal til enhver tid forvalte sine samlinger i henhold til museets egne vedtægter, den danske museumslov og de internationale etiske regler for museet, ICOMs etiske regler. Dette indebærer at museet også forbeholder sig retten til at skille sig af med de modtagne gaver i henhold til de givne regler.²

Museum Lolland-Falster arbejder med planer om et nyt fællesmagasin på Lolland-Falster og Sydsjælland. Indtil dette magasin bliver realiseret er der store pladsproblemer i museets mange mindre og større magasinrum (se beskrivelse af magasin i næste afsnit). Alle magasinrum er fyldt op, og arbejdet går således nu på at få ryddet op og skilt ud af samlingen via kassation. Fokus er derfor på at få gennemgået samlingerne til bunds, inden der samles nyt ind. Dog selvfølgelig undtaget de pågående undersøgelser og forskningsprojekter samt kapitel 8 udgravningerne.

Det nye museum har endnu kun foretaget koordinering af indsamling med andre museer i forbindelse med aktuelle konkrete projekter som den etnologiske undersøgelse af etableringen af et nyt fængsel på Nordfalster og undersøgelse af kvindelejr på Femø.

Indsamling - Handleplan med angivelse af milepæle

Idet museet i 2010 og den kommende 4-årige planperiode fokuserer på digitalisering og omorganisering af museets eksisterende samlinger, er museets resurser til håndtering af ny accession begrænset. Museet begrænser derfor den aktive indsamling til allerede planlagte projekter samt til indsamling i forbindelse med arkæologiske og nyere tids feltundersøgelser foranlediget af periodens bygge- og anlægsarbejder. Derudover indsamles et meget begrænset antal af relevante genstande til udfyldelse af huller i eksisterende temasamlinger i henhold til museets indsamlingsstrategi:

2010: Koordinering af museets indsamling med andre museer

2010: Nedsættelse af arbejdsgruppe, der skal formulere MLFs kommende generelle indsamlingspolitik

2010: Nedsættelse af arbejdsgruppe til udarbejdelse af vejledning og retningslinjer for prøvehåndtering o.a. af arkæologisk materiale fra udgravninger

2010: Nedsættelse af registreringsudvalg, der skal koordinere indsamlingen med opprioritering af registreringen i forhold til den digitale handlingsplan

2010: Nedsættelse af museumssagsudvalg, der skal prioritere indsamlingen

2010: Udarbejdelse af langsigtet indsamlingspolitik for Museum Lolland Falster

2010: Udarbejdelse af detaljeret indsamlingsstrategi for årene 2011-2014

---

² Museum Lolland-Falsters hjemmeside

Konservering og bevaring

Museum Lolland-Falsters magasinsituation er uholdbar.

Det tidligere Lolland-Falsters Stiftsmuseum havde fået hovedparten af samlingen flyttet til lejede lokaler. Resten af samlingen er fordelt på et mindre antal steder. Her er det særlig museets store samling af landbrugsredskaber, der giver problemer, da der er tale om meget store genstande.

Det tidligere Guldborgsund Museum har haft tradition for at have magasinopbevaring i museets fredede og bevaringsværdige bygninger, både i egentlige opbevaringsrum og i udstillingernes underskabe mv. Det medfører, at magasinopbevaring foregår i 30-40 forskellige rum – alle med meget uhensigtsmæssige adgangsveje og uhensigtsmæssigt klima.

Museum Lolland-Falster har da også søgt og heldigvis fået midler fra Kulturarvsstyrelsens udviklingspulje til at få undersøgt og få foretaget beregninger på et nyt fællesmagasin for Lolland-Falster og Sydsjælland. Forarbejdet foregår i samarbejde med Niras Konsulenterne og pågår i efteråret 2009 og foråret 2010. Museets magasinplaner har meget høj prioritet i museets arbejdsplaner.

Status:

Beskrivelse af magasinernes standard:

MLFs samlinger er opstået af de 2 fusionerede museers store gamle samlinger. Dette afspejler sig i magasinerne som er spredt ud på flere steder i begge byer, altså Nykøbing Falster og Maribo. Der pågår et stort arbejde med at gennemgå og samle museumsgenstandene i større enheder. Samtidig foregår en vurdering af samlingen og dens tilstand med henblik på udskillelse/kassation af genstande.

For indeværende har MLF i Maribo et hovedmagasin i lejede lokaler, hvor klimaet ikke er reguleret. Herudover er der stadig en del af samlingen, fortrinsvis større landbrugsredskaber, som er magasineret i laden på Frilandsmuseet.

Museumsbygningen i Maribo har magasinrum i kælder, på etagerne samt stadig enkelte genstande på loftet. Ingen af disse lokaler er klimaregulerede, og flere steder er adgangsforholdene vanskelige.

I Nykøbing har museet magasin i næsten alle museets historiske bygninger og i en meget stor procentdel af lokalerne, et enkelt er klimareguleret m/affugtning.

Generelt er adgangsforholdene kritiske, og magasinerne er overfyldte.

For museet som helhed er magasinkapaciteten pt. utilstrækkelig og utidssvarende: manglende klimaregulering, dårlige adgangsforhold, vanskelig renholdelse og ikke mindst meget dårlige forhold for museets ansatte i bevaringsafdelingen.

Dertil kommer, at der ikke til magasinerne er knyttet de nødvendige faciliteter for at udføre modtagelse/ registrering/rengøring/desinfektion før magasinering på et professionelt niveau. Disse funktioner løses i dag ad hoc bl.a. ved periodevis

indlejning af frysecontainer, hvilket giver en tung arbejdsgang. Det skal dog understreges, at alle genstande, der registreres og sættes på magasin er frosset. Dette arbejdes der intensivt på at ændre, bl.a. har museet netop modtaget en bevilling fra KUAS til udarbejdelse af projekt for et nyt museumsmagasin.

Emballage og pakning til magasin.

Der er i forbindelse med magasinflytning i det tidligere Stiftsmuseum blevet anvendt mange midler på at få pakket museets mindre genstande i korrekt emballage. I det tidligere Guldborgsund Museum har der været tradition for at pakke tekstilerne korrekt og i øvrigt stille genstande, store som små, på hylder uden indpakning. Der er derfor minimale problemer med emballagen.

Tilstandsvurdering.

Egentlige stikprøver er ikke udtaget. Som nævnt ovenfor sker der løbende en gennemgang/ ommagasinerings, herunder omemballering til syrefri/inaktiv emballage, af materialemæssigt meget blandede samlinger. Dette danner grundlag for følgende status: Alle samlinger vil vinde stort ved overflytning til mere klimastabile magasiner. Dele af samlingerne bærer præg af for fugtig opbevaring. Museet rummer store samlinger af særligt sårbare materialer som glasnegativer og arkæologisk metal samt tekstiler.

Der arbejdes løbende med at udbygge registrering/ logning af klimadata (temperatur, RH og dugpunkt) i magasinerne for at kunne udnytte eksisterende lokaler bedst muligt. Ligeledes er der udsat fælder for registrering af evt. skadedyr, ligesom der planmæssigt foretages rundringer på magasiner og i udstillinger. De planmæssige rundringer foretages af museets konservatoruddannede magasinforvalter.

Uddeponeringer.

Museet har en mængde genstande uddeponeret til andre institutioner f.eks. det frivillige museum Emil Aarestrups Hus i Nysted. Disse genstande tilses årligt. Ligesom museets konservatoruddannede magasinforvalter underviser de pågældende i genstandshåndtering og sikring.

Handleplan:

- 2010 afklaring af mulighed for magasinbyggeri
- 2010-2012 klargøring og pakning af genstande til magasinflytning
- 2010 gennemgang af samtlige af museets bygninger med henblik på omkostningsberegninger
- 2010-2014 indhentning af registreringsefterslæb og gennemgang af genstandsgrupper med henblik på kassation
- 2010 gennemgang af landbrugssamlingen og de større industrigenstande og efterfølgende kassation

Registrering - statusdel:

Museum Lolland-Falster har siden fusionen 1. januar 2009 arbejdet målrettet hen mod en harmonisering af museets registreringspraksis og deraf følgende plan for fysisk omfordeling af arkiver, data, fotos og tegninger mv. Samtidig pågår en større oprydning, sortering og ompakning af genstande. De oprindelige museers samlinger rummer et større efterslæb af uregistrerede sager og genstande. Der arbejdes på at udrede tidligere parallelle nummersystemer (eksempelvis de såkaldte "Frederiksen numre" i Maribo samlingerne) således at genstandene kan indføres i Regin under et entydigt og oprindeligt protokolnummer.

Magasinforholdene er utilfredsstillende med mange mindre og ikke egnede magasiner med dårlige adgangsforhold.

De to oprindelige museer har begge før fusionen indberettet regelmæssigt til de centrale digitale databaser. Begge museer har fået OCR scannet deres "blå kort", Guldborgsund Museum har desuden fået digitaliseret sine gamle protokoller.

Museum Lolland-Falster har aktuelt modtaget en bevilling til digitalisering af Lolland-Falsters Stiftsmuseums gamle protokoller, men er på grund af travlhed hos digitaliseringsfirmaet ikke kommet i gang hermed i 2009. Siden 1992 har den arkæologiske sognebeskrivelse for Lolland-Falster været digitaliseret. Begge de to oprindelige museer har digitaliseret nyere tids accession først i PC-file, siden i DMI og derefter i Regin.

Museum Lolland-Falster journaliserer såvel arkæologiske som nyere tids sager i Regin, og al accession i forbindelse hermed registreres i Regin. Selv for Falsters Egnshistoriske arkivs vedkommende registreres billeder og storformat i Regin. For de arkæologiske sagers vedkommende henvises til genstandslisten i de respektive sager. Disse vil fremover komme til at være tilgængelige gennem de digitale beretninger på museets hjemmeside. Museet indberetter (når Kulturarvsstyrelsen giver mulighed for det) alle arkæologiske fund og aktiviteter til Fund og Fortidsminder. Når sagerne registreres i Regin offentliggøres de samtidig i museerne Samlinger.

I Nykøbing opbevares de uafsluttede arkæologiske sager i hængemappearkiv i Journalnummerorden. De afsluttede arkæologiske sager opbevares ligeledes i hængemappearkiv i stednummer/SB-nummerorden sogn for sogn. Under det enkelte sogn findes desuden henvisninger til antikvariske oplysninger om den enkelte sognekirke og om diverse antikvariske oplysninger fra området, der ikke kan stedfæstes eksakt. I sagerne findes lister over de genstande, tegninger, fotos m.v. der opbevares andetsteds. Særskilt i hovednummerorden opbevares tegninger afhængigt af format i tegningsskab eller i A3- klapmapper. Dias opbevares i hovednummerorden i "journal 24". I de enkelte sager er der siden 2003 i henhold til forvaltningsloven ført postliste over ind- og udgået post; disse skrives

digitalt i skemaform i tekstbehandling, men udskrives indtil videre og opbevares på papir i sagen. En del arealregistrering/opmåling forefindes siden 2003 i GIS (MapInfo). Museet ligger for det tidligere Guldborgsund Museums vedkommende inde med digitale beretninger tilbage fra og med 1992. I Maribo findes på det arkæologiske område både sognearkiver og arkæologiske sager af ældre dato. Størstedelen af dette materiale er digitalt registreret og en del overført til Regin. Nyere tids arkiv i Nykøbing er til en vis grad opdelt personalhistorisk, sagligt og topografisk på Falsters Egnshistoriske arkiv og er kun i mindre omfang registreret i Regin. I Maribo har museet et stort arkiv, der indeholder materiale, der beskriver museets tilblivelse og historie. Dette arkiv er løbende tilført nye arkivalier i form af en løbende ført brevjournal. Dertil kommer 125-150 kasser med arkivalier relateret til nyere tids sager og undersøgelser. Disse arkivalier er endnu ikke registreret i Regin; det gælder også de undersøgelser, som Stiftsmuseet blev landskendt for at have foretaget i 1960'erne, 70'erne og 80'erne under daværende museumsleder Else-Marie Boyhus. Arkivet for fysisk planlægning har i Nykøbing været placeret i Frisegade 43. Gennemgåede lokal- og kommuneplaner for de tidligere 4 Falster kommuner er registreret kommune for kommune med korrespondancekopier af høringssvar. Tilsvarende er fysisk planlægning i amtsligt og statsligt regi registreret. Tegnings- og kortarkiver

Tegningerne fra Holeby Diesel og Holeby Sukkerfabrik er ved at blive indtastet i Regin i Maribo. I Nykøbing findes tegningsarkiv fra lokal arkitekt og fra elforsyningen i Nykøbing. I Nykøbing findes en samling af mere end 350 topografiske kort, der er registreret på Regin. I Maribo opbevares en meget stor billedsamling. Den består af billeder af museets genstande, historiske billeder og et par meget store samlinger af glasnegativer, som er uregistrerede. I Nykøbing findes samlinger af historiske billeder, glasplader, postkort, negativer og dias, heraf er ca. 2.500 dias registreret i Regin.

Bogsamlingen i Maribo er gjort tilgængelig i intern database, al litteratur i Nykøbing er registreret på kort, med det aktuelle decimalklassesystem-nummer anført.

Nyopstilling af biblioteket efter folkebibliotekernes decimalklassesystem afventer afklaring af placering af bibliotek.

Museets tidsplan i forhold til indberetningen til Museernes Samlinger følger den i maj 2009 indsendte digitaliseringsplan med 1000 genstande i 2009.

Registrering - Handleplan med angivelse af milepæle

2010: Udarbejdelse af en overordnet digitaliseringsstrategi

2010: Udarbejdelse af strategi for offentliggørelse af Museum Lolland-Falsters samlinger, for hhv. arkæologi og nyere tid for hhv. projektafrapportering, ad hoc formidling og nyhedsbreve.

2010: Implementering af MUD (Museernes Udgravnings Data) til registrering af arkæologiske undersøgelser

2010: Offentliggørelse af alle beretninger og bygherrerapporter på museets hjemmeside

2010: Udarbejdelse af prioriteringslister til museets registratorer

2010: Formulering af fælles registreringspraksis for Museum Lolland-Falster for såvel arkæologiske og nyere tids sager som for administrationsager og arkivsager, herunder storformat og fotos

2010: I tilknytning til museets registreringspraksis udarbejdes et mappehierarki til digital arkivering af sagsakter på museets server

2010: Udarbejdelse af plan for fysisk omfordeling af arkiver, data, fotos og tegninger mv.

2010: Registrering af 200 topografiske og saglige historiske billeder sammen med de frivillige

2010: Afslutte registreringen af Guldborg og Holeby Diesel og Holeby sukkerfabrik

2010: Udarbejdelse af plan for registrering af de museumshistoriske sager i Nykøbing og Maribo

2010: Løbende offentliggørelse af nye sager, genstandsmateriale o.a. via digitale indberetningsmedier

2010: registrering af ca. 1000 genstande, registreringsefterslæb

Forskning - forskningsstrategi -status

Museum Lolland-Falsters undersøgelser og forskning har gennem tiden afspejlet samtidens interesse for fortiden. Oprindeligt var formålet at etablere en eksempelsamling til brug i dannelsesøjemed. De to oprindelige museers forskningsstrategier har været præget af regionale, nationale og internationale forskningssamarbejder (kulturmiljø, landbrugsrelateret industri, kulturmøder og integration (vender, polakker og kulturbro), bygningskultur, istidsjægere, neolitisering, bebyggelse i jernalder, vikingetid og middelalder, middelalderlige borge og befæstninger). Med den aktuelle museumsfusion er visionen at indsamle, registrere, bevare, forske og formidle Lolland-Falsters særlige historie og kulturhistorie som et brohoved i Østersøen. Museet har spidskompetencer inden for bygningskultur- og kulturlandskabsudvikling. Museet fokuserer på den lokale unikke kulturarv og identitet i et regionalt og internationalt perspektiv. Museet fokuserer tværfagligt på landskabsudnyttelsen gennem tiden og prioriterer netværkssamarbejder i et internationalt perspektiv. Med baggrund i den nyligt foretagne fusion vil museet i sin første langtidspanperiode nødvendigvis skulle fokusere på en harmonisering af såvel samlingerne som af det udadvendte forvaltningsarbejde. Med museets store engagement i etableringen af den

kommende faste forbindelse over Femern Bælt er det desuden oplagt at fokusere på netop landsdelens placering som brohoved i Østersøen og den kommende faste forbindelse, der vil afløse velfærdssamfundets gamle fugleflugtslinie.

Generel forskningsstrategi Handleplan med angivelse af milepæle

2010 Foreløbig forskningsstrategi for MLF fra 2009 skal revideres

2010-2014

I planperioden forventer museet at formalisere tidligere netværkssamarbejder med særligt fokus på samarbejde på tværs af Femern Bælt og samarbejde med forsknings- og undervisningsinstitutioner. Museet ønsker at indgå aftale med mindst en tysk samarbejdspartner om året og mindst et partnerskab med forsknings- og undervisningsinstitutioner om året.

Forskningsprojektet i tilknytning til Museets samlinger

Krucifikssamling – en bog og udstilling

Museum Lolland-Falsters unikke krucifikssamling er blevet konserveret for ENB midler og skal i planperioden nyopsættes i museets permanente udstilling.

Udstillingsforberedelse og fundraising 2010. Publikation og udstilling 2011.

Højtider

Museet fortsætter et tidligere arbejde med højtidskikke og juletraditioner og vil i 2010 indsamle oplysninger om kræmmerhuse som juletræsdynt. Resultaterne fremlægges i en publikation og gennem en udstilling ultimo 2010.

Maribo - Maribo Kloster 600 års jubilæum

Som optakt til Maribos og Maribo Kloster 600 års jubilæum vil museets gøre status og foretage mindre nødvendige opklarende arkæologiske undersøgelser i 2011-2013, med henblik på en mindre publikation i 2014

Møller på Lolland-Falster

I forbindelse med istandsættelse af stubmøllen på museets frilandsafdeling fokuseres på møller på Lolland-Falster i perioden 2010-2011. I den forbindelse deltager museet i det nordiske museumssamarbejde om brød i Norden og i forbindelse med en masterplan for hele Frilandsmuseet arbejdes hen mod etablering af et kulturhistorisk energicenter på Frilandsmuseet i den næste planperiode.

Madkulturhus i tilknytning til Kuskestalden og Staldgårdsporten

I forbindelse med omorganisering af museets samlinger undersøges mulighederne for at etablere et madkulturhus i samarbejde med Visitguldborgsund i Rosenvænget. Hvis det lykkes i den kommende planperiode, skal der gøres forskningsmæssigt status over Nykøbing by og slots historie med henblik på etablering af en permanent udstilling om byens og slottets historie.

Borge på Lolland og Falster

Museum Lolland-Falster har i en årrække arbejdet langsigtet med "Borge på Lolland og Falster". Hensigten med projektet er at skabe en klarhed over karakteren af de lolland-falsterske befæstninger fra jernalder og til og med middelalder. I 2010 fokuseres på en statusrapport for *Refshaleprojektet* hvor der skal gøres status for undersøgelserne på Borgø. Rapporten skal give afsæt til en egentlig publikation omhandlende både Refshale by, kirke, teglovn og de dele af borgen, der er blevet undersøgt. Projektet forventes opprioriteret i en kommende langstidsplan (2015-2018).

Forskningsprojekter i tilknytning til Brohovedet i Østersøen

Bygnings- og landskabskultur - Femern Bælt - Velfærdssamfund

Industrikultur

Museum Lolland-Falster fortsætter undersøgelserne af landbrugsrelateret industri som eksempelvis sukkerfabrikkerne. Grundet forbindelsen over Femern Bælt vil fokus i planperioden være forholdet mellem den danske og den tyske sukkerindustri. I 2010 afsluttes registreringen af materiale fra hhv. Holeby Diesel Man B & W og Fabrikken Guldborg. I 2010 foretages fundraising til en analyse af forholdet mellem den danske og tyske sukkerindustri. Analysen planlægges foretaget 2011-2012 med publikation i 2013.

Fra Rom til Hoby - magtens landskab - Sjællands jernalder

Museum Lolland-Falster vil i samarbejde med Nationalmuseet i 2010 genoptage undersøgelserne af Hoby-jernalderlandsbyen, der antageligt har rummet boligen for den jernalderhøvding, der er gravlagt med et af Nordeuropas allerrigeste gravudstyr. Med udgangspunkt i Hoby arbejder museet hen mod en storskala landskabsundersøgelse. Feltarbejdet forventes afsluttet i planperiodens første halvdel med efterfølgende publikation i 2013-2014.

Integrationsprojekt

Museet har indledt et samarbejde med Museum Amager og Furesø Museer om et fælles integrationsprojekt, som beskriver forskellige grupper af indvandrere i Danmark gennem tiden. Museum Lolland-Falster tager med udgangspunkt i museets tidligere undersøgelser sig af den polske indvandring i forbindelse med sukkerroens indførelse i Danmark. Projektet fortsætter i 2010 og afsluttes i 2011 med en vandreudstilling.

Grænselinjer i et kystlandskab

I 2010 færdiggøres en længe planlagt monografi om den slaviske bebyggelse på Lolland-Falster i vikingetid og tidlig middelalder.

Østersøkeramik

Udover udgivelsen af en længe planlagt monografi om den slaviske bebyggelse på Lolland-Falster i 2010, deltager Museum Lolland-Falster i samarbejde med Roskilde Universitet i et internationalt projekt til digitalisering af tidlig middelalderlig keramik. 'Early Medieval Ceramics: The technological Mark-up Language for Social Identity and Innovation' i 2011-2014. Projektet skal ses i sammenhæng med museets engagement i den vestlige Østersøregion. Museets primære rolle vil være at stille samlingen til rådighed for digitalisering i 2010-2011.

Kvindelejr på Femø

Den igangværende undersøgelse af kvindelejren på Femøs historie og relevans i forhold til det omgivne samfund afsluttes i 2010 med en videnskabelig artikel og en udstilling.

Fængslet - en Aktør Netværks Teoretisk undersøgelse

Museum Lolland-Falster har siden 2006 foretaget en videnskabsteoretisk undersøgelse af den konfliktfyldte proces i forbindelse med opførelsen af et statsfængsel i Gundslev. Undersøgelsen udføres med støtte fra Kulturarvsstyrelsen. Projektet forsøger at kigge bag om måden, hvorpå vi forvalter vort demokrati. Blandt de spørgsmål, der er stillet til de lokale beboere, har været, om de er tilfredse med, at de har ageret, har gjort noget - selv om det i sidste ende måske viser sig at have været uden synderlig virkning. Der er aftalt erfaringsudveksling med Horsens Museum. I planperioden 2011-2014 følges de lokale aktører gennem årlige interview runder, der dokumenteres i ord og billeder. I 2015 afsluttes projektet med en udstilling "Fængslende fortid" og publikation.

Velfærdssamfundet

I tilknytning til etableringen af en fast forbindelse over Femern Bælt til afløsning af den gamle "fugleflugtslinie" fokuseres på velfærdssamfundets infrastruktur på Lolland-Falster. Museum Lolland-Falster planlægger undersøgelser og dokumentation af selve fugleflugtslinjen (2013) og spritruterne fra Gedser og Rødby (2011-2012). Desuden planlægger museet sammenlignende undersøgelser af arbejderkulturen i Gedser og Nakskov med Rødby/Rødbyhavn (2011-2013).

Forvaltningsopgaver på forskningsmæssig baggrund - status:

Museum Lolland-Falster forvalter kulturarven fra istiden til nutiden på Lolland-Falster i henhold til museumslovens kapitel 8.

Det vil sige, at Museum Lolland-Falster forvalter såvel nyere tids kulturmiljøer som fortidige jordfaste fortidsminder. Museet gennemfører arkivalisk kontrol af den fysiske planlægning inden for Lolland og Guldborgsund Kommuner. Museet arbejder målrettet med at forvalte museumsloven på en forskningsmæssig baggrund.

Arkæologiske undersøgelser i medfør af museumsloven.

Den arkivalske kontrol består af arkivgennemgang, databasesøgning og kortbladsanalyser. Efterfølgende foretages arkæologiske forundersøgelser i form af detektorafsøgninger, fosfatkarteringer, almindelige rekognosceringer, besigtigelser og prøvegravninger for at kunne vurdere om og i hvilket omfang det er nødvendigt at foretage egentlige arkæologiske undersøgelser. Uden forundersøgelser er det ikke muligt at vurdere omfanget af eller angive en tidsplan for de eventuelle egentlige undersøgelser. Museet anbefaler, at forundersøgelserne udføres så tidligt, det overhovedet lader sig gøre, således at de eventuelle egentlige undersøgelser vil kunne finde sted uden at forsinke selve byggeriet. Ved større forundersøgelser (over ½ ha) påhviler finansieringen af forundersøgelsen anlægsmyndighed/ bygherre i henhold til museumsloven. Undersøgelserne afrapporteres gennem indberetninger til Kulturarvsstyrelsen i form af fundanmeldelser, bygherrerapporter og udgravningsberetninger. Så vidt muligt præsenteres resultaterne umiddelbart for offentligheden gennem dagspressen, lokalhistoriske tidsskrifter og udstillinger.

Nyere tids undersøgelser i medfør af museumsloven.

Museet skal foretage arkivalsk kontrol i høringsfasen vedrørende offentliggjort planmateriale og kan gennemføre undersøgelses- og dokumentationsopgaver inden for Lolland og Guldborgsund Kommuner med henblik på at sikre, at der i planmaterialet tages hensyn til forekomsten af væsentlige bevaringsværdier. Den arkivalske kontrol består af arkivgennemgang og databasesøgning. Efterfølgende kan der foretages besigtigelser, opmålinger og kulturmiljøanalyser, når museet fra kommunen har modtaget anmeldelse af nedrivninger eller andre byggearbejder, der vil medføre afgørende ændring i brug eller funktion af bygninger, bebyggelser eller andre kulturlevn.

Gravminderegistrering.

Museum Lolland-Falster udfører registreringen af bevaringsværdige gravminder på kirkegårdene på Lolland-Falster i henhold til lov nr. 268 af 22. maj 1986 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde. Der er indgået en aftale med Lolland og Guldborgsund kommuners provstier, der indebærer, at menighedsrådene betaler for arbejdet.

Kulturhistoriske landskabsanalyser.

I forlængelse af museumsloven udfører Museum Lolland-Falster mod betaling kulturhistoriske analyser i forbindelse med scoping og screening og egentlige VVM

(vurdering af virkninger på miljøet) redegørelser som f.eks. etablering af den faste forbindelse over Femern Bælt.

Museet arbejder målrettet hen mod at udnytte sin spidskompetence indenfor bygnings- og landskabskultur til oprettelse af et egentligt bygningskulturelt videnscenter om ikke i den førstkommende planperiode så i perioden 2015-2018.

Forvaltningsopgaver på forskningsmæssig baggrund - Handleplan med milepæle

De fleste forvaltningsopgaver forekommer ad hoc og er derfor svære at sætte milepæle for:

2010-2012: Arkæologiske undersøgelser i forbindelse med etablering af fængsel på Nordfalster

2010-2015: Arkæologiske undersøgelser i forbindelse med etablering af den faste forbindelse over Femern Bælt

2010-2018: Nyere tids undersøgelser i forbindelse med etablering af den faste forbindelse over Femern Bælt

2010: Afslutning af gravminderegistreringen på Lolland-Falster

2010: Gennemgang af Kommuneplan for Lolland kommune

2010: Nedskrivning af retningslinjer for sagshåndtering

2010: Udarbejdelse af nyere tids hvidbog for forvaltningen af museumsloven, national publikation

2010: Ad hoc forvaltningsopgaver bl.a. bevarende lokalplaner f.eks- Nysted, Marielyst, Rødbyhavn, Nørrebro i Nykøbing etc. helhedsorienteret by- og områdefornyelser bl.a. Slotsgade og Gedser

Publikationsstrategi - Status

Begge de oprindelige museer bag Museum Lolland-Falster har haft egen udgivervirksomhed med en bred vifte af publikationer fra årbøger over foldere, monografier mv. Desuden har begge museers medarbejdere bidraget med artikler til lokale, nationale og internationale tidsskrifter.

Museum Lolland-Falster vægter offentliggørelsen af museets forsknings- og undersøgelsesresultater mellem fagtidsskrifter, bidrag til samlingsværker, årbøger og egne udgivelser, herunder også mere bredt formidlende, populærhistoriske fremstillinger og webpublikationer. I princippet forventes alle undersøgelser offentliggjort. Med museets beliggenhed i en grænseregion er museet desuden indirekte forpligtet til at publicere på et eller flere fremmedsprog.

Museet planlægger derfor at udgive en aperiodisk monografiserie med såvel oversigtsværker og primærfremlæggelser af museets egne projekter som samleskrifter fra konferencer og seminarer som museet er arrangør eller

medarrangør af; i første omgang fokuseres på velfærdssamfundet og brohovedet i Østersøen. Museet tilstræber, at der offentliggøres mindst én engelsk eller tysksproget artikel fra museets arbejdsmark om året. Efter aftale forventes det, at museets inspektører offentliggør mindst en faglig artikel om året enten lokalt, nationalt eller internationalt.

Museet fortsætter samarbejdet med Kulturmindeforeningen om en årlig populærvideenskabelig bog med lokalhistorisk indhold.

Museets årsberetning udgives som årsskrift med en række faglige artikler fra museets virke det forgangne år.

Museets medarbejdere bidrager efter aftale med artikler til Lolland-Falsters Historiske Samfunds Årsskrift og til relevante lokale årsskrifter.

publikationsstrategi - handleplan

2010: Revision af generel publikationsstrategi

2010: Udarbejdelse af detaljeret publikationsstrategi for forsknings- og undersøgelsesprojekter

2010: Udarbejdelse af skabelon for museets årsskrift

2010: Kulturmindeforeningens årlige bog

2010: Museum Lolland-Falsters årsskrift/årsberetning 2009

2010: Udarbejdelse af produktionsplan for museets monografiserie

2010: Udarbejdelse af turnus og fundraising til frikøb til publicering

2010: Monografien Grænselinjer i et kystlandskab

Formidlingsafdelingen:

Formidlingsstrategi for Museum Lolland-Falster for perioden 2010 - 2014

Faglige satsningsområder og prioritering:

- Bibeholde og udvikle et højt og kvalitetspræget aktivitetsniveau inden for børnekulturelle tilbud alene og i samarbejde med de øvrige børnekulturelle institutioner i Lolland og Guldborgsund Kommune.
- Oprette og udvikle en familiekлуб som et tilbud til alle børnefamilier i Lolland og Guldborgsund Kommune som afløsning for Guldborgsund Museums børneklub for børn i Guldborgsund Kommune.
- Koordinere de to gamle museer, Lolland-Falsters Stiftsmuseum og Guldborgsund Museums kontakt til lærere og pædagoger i form af et egentligt pædagogisk netværk.
- I samarbejde med interne og eksterne forskningsmedarbejdere at forestå en stor særudstilling hvert andet år, herunder også udvikling af undervisningsmaterialer til udstillingerne.
- Gennemfører en række formidlingstilbud i de to kommuner uden for museets matrikler, hvor det lokale kulturlandskab og dets historie formidles.

- Ved selvstændige events og gennem medvirken i samarbejdsprojekter med øvrige lokale og regionale aktører om events at synliggøre den lokale kulturhistorie.
- Gennem arbejdende udstillinger, foredrag og formidling in situ at medvirke til at udbredelsen af Museum Lolland-Falsters arbejde i forbindelse med anlæggelsen af den kommende bro over Østersøen – i samarbejde med de tilknyttede forskningsmedarbejdere.
- I samarbejde med museets forskningsmedarbejdere at revidere og nyopsætte de permanente udstillinger, herunder også en revision af de dertil knyttede publikationer, i den takt økonomien tillader det.
- Gennem aktiviteter, samarbejde med eksterne lokale partnere og markedsføring at brande det ny Museum Lolland-Falster, så det senest i 2014 af lokalbefolkningen og tilskudsydere opleves som hele landsdelens museum og et regionalt kulturelt fyrtårn.

Museets kommunikationsstrategi:

Intern kommunikation

Ledelse og medarbejdergrupper/ medarbejdergrupper imellem

Alle medarbejdere skal have adgang til en pc med adgang til fællesdrev og mail. Al information lægges på et fællesdrev, og her er den inddelt i forskellige mapper. Når information lægges ind sendes en mail til relevante medarbejdere. Det er medarbejdernes pligt at holde sig ajour.

Nyhedsbladet, udkommer hver 3. måned. Dette blad er ment som et blad, hvor alle kan skrive hyggelige artikler, beskrive arrangementer der er foregået, fortælle om deres dagligdag osv. Det er ikke til vigtig information af faglig karakter.

Kort Nyt, udkommer hver måned. En vigtig informationsvej, hvor afdelingslederne kommer med vigtige meddelelser. Dette SKAL læses af ALLE medarbejdere.

Alle medarbejdere har et dueslag som SKAL tømmes regelmæssigt (mindst en gang om ugen). Her kan ligge vigtig information.

Al information skal udarbejdes let læseligt og overskueligt sat op.

Mødestruktur

Koordinations- og udviklingsudvalg (KU)

Mødes en gang hver måned. I dette udvalg deltager ledelsen, alle afdelingsledere samt min. en fra administrationen. Inden hvert møde udsendes dagsorden samt en kort skriftlig orientering fra hver afdeling. Der vælges en mødeleder til hvert møde (går på skift), og denne skal opretholde mødedisciplin, struktur, ro og orden. På disse møder koordineres bl.a. brug af medarbejderne på tværs af afdelingerne, status på nye og gamle projekter diskuteres, debatteres og evalueres.

Samarbejdsudvalg (SU)

Mødes hver anden måned. Dette udvalg består af ledelsen, en fra hver medarbejdergruppe, en repræsentant fra sikkerhedsudvalg samt tillidsrepræsentanterne. Dette udvalg arbejder bl.a. med politikker (sundhed, senior osv.), personalehåndbog m.v. Det er også et forum, hvor man f.eks. kan diskutere/fremlægge problemer medarbejderne imellem.

Fællesmøde

Afholdes en gang i kvartalet. Her deltager alle medarbejdere. På dette møde orienteres om kommende arrangementer, vigtige emner tages op f.eks. ICOM, samt anden relevant information, og nye medarbejder præsenteres.

Afdelingsmøder

Afholdes jævnligt. Der udarbejdes dagsorden og referat.

Booking af lokaler

Alle lokaler, som kan benyttes til møder, arrangementer m.v. oprettes med hver en kalender. Her kan alle medarbejdere gå ind og checke om lokalerne er til rådighed. BRJ og MN kontaktes for brug af lokale, og det er kun dem, der kan skrive ind.

Booking af arrangementer

Arrangementer bookes via BRJ.

Ekstern kommunikationsstrategi for Museum Lolland-Falster

Museets målgrupper for ekstern kommunikation opdeles i følgende segmenter:

- Pasningsordninger
- Undervisningsinstitutioner
- Uddannelsesinstitutioner
- Voksenundervisning
- Erhvervslivet
- Foreninger
- Potentielle børneklubmedlemmer
- Publikum generelt
- Myndigheder og tilskudsydere, herunder sponsorer

Beskrivelse af museets generelle markedsføring, herunder markedsføring overfor publikum generelt:

Museets hjemmeside opdateres løbende med nyheder, tema-fortællinger og forskningsrapporter.

Der udarbejdes årligt en aktivitetskalender, der præsenterer museets arrangementer og forskellige udstillingssteder. Denne distribueres meget bredt i

hele det tidligere Storstrøms amt, samt til udvalgte turistattraktioner uden for dette område.

Museets elektroniske nyhedsbrev udsendes til alle abonnenter, hver gang der udsendes pressemeddelelse fra Museet.

Museet har oprettet en fanside på Facebook. Den opdateres løbende.

Pressemeddelelsen om den specifikke aktivitet/det konkrete tilbud er basis for museets markedsføring. Der udsendes pressemeddelelser til medierne vedr. alle aktiviteter, i videst muligt omfang suppleret med illustrationsforslag. Endvidere udsendes der pressemeddelelse i forbindelse med større begivenheder eller tildeling af fondsmidler til museet. Endelig vil museet også kanalisere til pressen, hvis Lolland-Falster omtales i forbindelse med Kulturarvsstyrelsens udgivelser som f.eks. "Brug Havnen"

Pressemeddelelser udsendes generelt 14 dage før udstillingsåbning/arrangement, dog til dagblade, tv og radio blot en uge før af hensyn til timing.

Øvrigt markedsføringsmateriale udsendes 3 uger før.

Pressemeddelelser vedr. øvrige nyheder udsendes straks, når nyheden indtræffer.

Pressemeddelelser sendes altid til følgende medier:

Dagblade: Lolland-Falsters Folketidende, Politiken, Berlingske Tidende, Jyllands Posten, Kristeligt Dagblad, Metro, Urban, Næstved Tidende

Radio: Regionalen/DR,

TV: TV2-Øst, TV Danmark, Danmarks Radio

Ugeaviser: Alle ugeaviser i det tidligere Storstrøms Amt

Tidsskrifter: Danske Museer, div. ugeblade

Internet: www.museumlollandfalster.dk, www.FT-online.dk, www.tv2east.dk, www.historieonline.dk

Div: lokale turistbureauer, Lokalnyt Lolland (gratis måneds blad), forskellige afdelinger i de to kommuner (Lolland og Guldborgsund)

De enkelte udstillinger og arrangementer inddateres i Kultunaut, og hvor det er relevant i Naturnet.dk.

I forhold til det enkelte arrangement og/eller udstilling målrettes pressemeddelelserne til udvalgte medier i øvrigt, lokalt, regionalt og nationalt, målrettet de aktuelle målgrupper.

Elektronisk post- og e-mailadressekartotek er opbygget og vedligeholdes løbende. Endvidere markedsføres udvalgte udstillinger og arrangementer gennem flyers og plakater, der primært distribueres inden for det tidligere Storstrøms Amt.

Der annonceres generelt i følgende medier: turistkataloger for Lolland og Falster.

Ellers annonceres der i forbindelse med særarrangementer i lokale nyhedsmedier.

Der er endvidere indgået rabataftale for medlemmer/ abonnenter med FDM- og Politiken Plus kort. Derudover er der indgået rabataftaler for museets venneforeninger. Disse aftaler medfører omtale overfor de pågældende målgrupper.

Beskrivelse af tiltag for de enkelte segmenter:

For alle de nævnte segmenter gælder, at de nævnte tilbud suppleres med uddybende oplysninger på www.museumlollandfalster.dk, og at alle tilbydes at modtage museets nyhedsbrev.

Pasningsordninger:

- dagplejere, vuggestuer, børnehaver, skolefritidsordninger og juniorklub:
Markedsføre særudstillinger og ferieaktiviteter gennem direkte henvendelser via breve og e-mails suppleret med eventuelle plakater og flyers.

Undervisningsinstitutioner:

- grundskoler, gymnasier, efterskoler, ungdomsskoler:
Markedsføre særudstillinger og ferieaktiviteter gennem direkte henvendelser via breve og e-mails suppleret med eventuelle plakater og flyers.
Tilbyde tematiske rundvisninger ud fra den enkelte skole/lærers behov.
Tilbyde at orientere om museets undervisningstilbud ude på de enkelte institutioner.

Udarbejdelse af undervisningsmaterialer i relevant omfang.

Uddannelsesinstitutioner:

- handelsskoler, tekniske skoler, lærerseminarier, Design Skolen Nykøbing F., landsbrugsskoler, social- & sundhedsskolen, Storstrømsseminariet:
Markedsføre særudstillinger og relevante arrangementer gennem direkte henvendelser via breve og e-mails suppleret med eventuelle plakater og flyers.
Tilbyde tematiske rundvisninger ud fra den enkelte institutions / lærers behov.

Voksenundervisning:

- daghøjskoler, VUC, aftenskoler, folkeuniversiteter, højskoler, sprogskoler:
Markedsføre særudstillinger og relevante arrangementer gennem direkte henvendelser via breve og e-mails suppleret med eventuelle plakater og flyers.
Tilbyde tematiske rundvisninger ud fra den enkelte institutions / lærers behov.

Foreninger:

- pensionistforeninger, erhvervsforeninger (fag-, arbejdsgiver- og landbrugsforeninger), politiske foreninger, interessegrupper, idrætsforeninger, spejderorganisationer:
Markedsføre særudstillinger og relevante arrangementer gennem direkte henvendelser via breve og e-mails suppleret med eventuelle plakater og flyers.
Tilbyde tematiske rundvisninger ud fra den enkelte forenings behov.

Etniske minoriteter:

- sprogskoler, etniske foreninger, flygtningecentre, kvindecetre:
 Markedsføre særudstillinger og relevante arrangementer gennem direkte henvendelser via breve og e-mails suppleret med eventuelle plakater og flyers.
 Tilbyde tematiske rundvisninger tilrettelagt ud fra deltagernes specielle forudsætninger.

Myndigheder og tilskudsydere, herunder sponsorer:

Kommuner, Kulturarvsstyrelse og andre tilskudsydere herunder sponsorer:
 Markedsføre særudstillinger og relevante arrangementer gennem direkte henvendelser via breve og e-mails suppleret med eventuelle plakater og flyers.
 Tilbyde tematiske rundvisninger tilrettelagt ud fra deltagernes specielle forudsætninger. For sponsorer findes særlig sponsorfolder med differentierede tilbud.

Formidlingsafdelingens handlingsplan

Formidlingsafdelingens handleplan er opsat i skemaform:

Afdeling/søjle:			
Nr.	Hovedaktivitet:	Delaktiviteter/milepæl	Måldato
1	Særudstillingen "Klimatur"		September 2010
2	Særudstillingen "Ung i tiden"		Ultimo juli 2010
3	Særudstillingen "Sundt, sjovt og socialt", Færgestræde-afd.	Fodboldklubberne Falster	29.01.10
		Handicapdans og kroff	26.03.10
		Tennis	28.05.10
4	Lancering af nye regin-værktøjer overfor publikum På museets hjemmeside		1. Kvartal 2010
5	2 arrangementer i MLF's Børnefamilieklub		1. Kvartal 2010
6	1 grøn tur Lolland Kommune		1. Kvartal 2010
7	Vinterferieaktiviteter for børnefamilier på Banegårdspladsen og Færgestræde-afd.		13. – 21. 02.10
8	Ny-etablering af den permanente udstilling om Nykøbing Slot, Færgestræde-afd.		15. juni 2010
9	2 arrangementer i MLF's Børnefamilieklub		2. kvartal 2010
10	Påskeferieaktiviteter for børnefamilier på Banegårdspladsen og Færgestræde-afd.		28.03. – 5. 04.10
11	St. Bededags-aftentur langs volden, Nykøbing		29.04.10
12	Formidling af mølleprojektet (udstilling m.m.) på Frilandsmuseet		30.04.10
13	Valborgsaftensarrangement i forbindelse med sæsonåbning af Frilandsmuseet		30.04.10
14	Kalke-/tækkedag på Frilandsmuseet		09.05.10
15	Damptræf, Frilandsmuseet		29. – 30. 05.10
16	Moder Jord Festival på Frilandsmuseet		19.-20.06.10
17	Mølledag på Frilandsmuseet		20.06.10

18	Grøn tur til Skejten		29.06.10
19	1 grøn tur Guldborgsund Kommune		2. kvartal 2010
20	Nedpakning "Sundt, Sjovt og Socialt"		Uge 25 2010
21	Ugentlig offentlig byvandring Nykøbing		Juli måned 2010
22	Sommerferieaktiviteter på Frilandsmuseet og færgestræde-afd.		Juli måned 2010
23	2 arrangementer i MLF's Børnefamilieklub		3. kvartal 2010
24	Fotoudstilling Færgestræde-afd.	Fotoklubben Guldborgsunds billeder fra MLF's kulturhistoriske MC-tur 2009	02.07.10
	Tumult – kunst og kulturudstilling i samarbejde med kommune og museerne.dk		3. kvartal 2010
25	Folkedansertræf på Frilandsmuseet med håndværker-dag		29.07.10
26	Nedpakning "Ung i tiden"		Uge 31 2010
27	Festugeaktiviteter, Nykøbing-afdelingerne		Uge 31 2010
28	1 grøn tur Lolland Kommune		3. kvartal 2010
29	Kulturarvsdage	Kulturhistorisk MC-tur på Falster	12. 09.10
		Tatoo på Frilandsmuseet	11. – 12. 09.10
30	Arbejdende særudstilling "Den levende bro"		01.10.10
31	Særudstilling om Femølejren		Oktober 2010
32	2 arrangementer i MLF's Børnefamilieklub		4. kvartal 2010
33	Efterårsferieaktiviteter for børnefamilier på Frilandsmuseet, Banegårdspladsen og Færgestræde-afd.		16. – 24. 10.10
34	1 grøn tur Lolland kommune og 1 grøn tur guldborgsund kommune		4.kvartal 2010
35	Kulturnat, Nykøbing-afdelingerne		29.10.10
36	Juleudstilling "Kræmmerhuse", Færgestræde-afd.		12.11.09
37	Julemarked, Nykøbing-afdelingerne		1. Søndag i advent, 28.11 2010
38	Udvikling af og gennemførelse af børnekulturaktiviteter i samarbejde med øvrige børnekulturinstitutioner i Guldborgsund Kommune med arbejdstitlen "Tik-Tak". Tidsplan er p.t. ikke kendt		2010
39	Udvikling af overordnet koncept for de permanente udstillinger på Frilandsmuseet, Banegårdspladsen og Nykøbing afdelingerne		Løbende gennem 2010
40	Etablering af formidlingslokale Færgestræde-afd.		2010
41	Mangler afklaring: Nedpakning "Klimatur"		September / oktober 2010

Særudstillinger

Generelt består museets direkte formidling over for publikum, herunder daginstitutioner, grundskoler og ungdomsuddannelser af dialogbaserede omvisninger, aktiviteter, demonstrationer og foredrag.

I arbejdsplanens periode vil formidlingsafdelingens arbejde i høj grad fokusere på inddragelsen af nye medier, startende med formidling via mobiltelefoni i 2009 – 2010.

I perioden 2009-2010 viser Museum Lolland-Falster en mindre og to større særudstillinger:

- "Sundt, sjovt og socialt" (idrættens kulturhistorie og udvalgte lokale foreningers historie). Der tilbydes omvisninger i denne udstilling, men ingen generelle undervisningstilbud derudover. Efter udstillingens afslutning, vil den blive publiceret digitalt i redigeret form som en net-udstilling på museets hjemmeside.
- "Klimatur" (klimaforandringer og landskabets forandring fra oldtiden til i dag med fokus på Lolland-Falster). Denne udstilling vises primært i det virtuelle rum, idet den er opbygget i en virtuel verden med baggrund i Second Life. Men da Second Life ikke er tilladt for unge under 18 år, er Klimaturen opbygget i et lukket system. Den virtuelle udstilling suppleres fysisk med en mindre genstands- og plancheudstilling i museets afdeling på Banegårdspladsen. Grundskoler og ungdomsuddannelser tilbydes undervisningsforløb i udstillingsperioden. Her vil eleverne blive guidet gennem historiske klimaforandringer og prøve det virtuelle spil Klimatur. Det vil efterfølgende være muligt at komme med sin egen kommentar om fremtidens klimaforandringer. Disse kommentarer vil efterfølgende være at se på museets hjemmeside. Fra udstillingens begyndelse er det muligt at lære mere om klimaets forandring på museets hjemmeside. Fra det virtuelle spil er der ligeledes adgang til disse ekstra informationer. Der skal i sidste halvdel af 2009 afrapporteres til Kulturarvsstyrelsen, der har været tilskudsyder på projektet. Derudover vil der blive skrevet artikler om projektet til museumsrelevante magasiner.
- "Ung i tiden" (Ungdomskultur på Lolland-Falster 1950 – i dag) viser det foreløbige resultat af et indsamlings- og undersøgelsesprojekt gennemført af museet i første halvår 2009. Udstillingen fungerer som en åben udstilling, hvor publikum løbende kan bidrage til udstillingen med udsagn, erindringer, fotos og genstande frem til udstillingens afslutning sommer 2010. Til skoler og ungdomsuddannelser er tilrettelagt et undervisningsforløb, hvor eleverne på samme måde bidrager til udstillingen. Endvidere vil der via museets hjemmeside og facebook være mulighed for at bidrage til udstillingen. Efter udstillingen vil udvalgte temaer fra udstillingen blive publiceret digitalt som en net-udstilling. Resultatet af undersøgelsen i forbindelse med "Ung i tiden" vil blive afrapporteret til tilskudsyderne, Region Sjælland og Indenrigs- og Socialministeriet, ligesom det vil blive publiceret i kollegiale tidsskrifter.

I perioden 2010 – 2011 vises en særudstilling om kvindelejren på Femø, et resultat af en etnologisk undersøgelse iværksat af museet 2009. Den konkrete planlægning af

denne udstilling er endnu ikke på plads, men erfaringerne med digital formidling i forbindelse med "Klimatur" og "Ung i tiden" vil blive inddraget. Der er på nuværende tidspunkt ikke taget stilling til publikationer og konkrete undervisningsforløb i forbindelse med udstillingen.

Som en følge af beslutningen om etablering af Femern Bælt-broen og det store kapitel 8-arbejde, museet i den forbindelse vil skulle foretage i de kommende år, etableres fra efteråret 2010 en åben udstilling i museumsbygningen i Maribo, hvor museets personale tilknyttet broprojektet vil arbejde i åbne værksteder og på den måde give publikum mulighed for at komme i dialog med museet om museets gravninger m.m. De arbejdende værksteder vil blive suppleret med udstilling af genstande og plancher, når det er relevant. Endvidere planlægges "in-situ"-udstillinger, små mobile udstillinger i de lokalområder, hvor museet arbejder samt udgravnings-omvisninger, hvor det vil være relevant. Museets arbejde i forbindelse med broen vil løbende blive beskrevet på et særligt site på museet hjemmeside. Der vil blive udarbejdet et generelt undervisningstilbud til grundskoler og ungdomsuddannelser om kapitel 8-arbejde, og derudover specifikke tilbud afhængigt af hvad undersøgelserne frembringer.

Permanente udstillinger

Efter sammenlægningen af Lolland-Falsters Stiftsmuseum og Guldborgsund Museum råder museet over tre afdelinger med permanente udstillinger: Frilandsmuseet og Museumsbygningen, begge i Maribo, samt udstillingerne i Langgade 2/Færgestræde, Nykøbing F. Dertil kommer det arbejdende værksted i den gamle købmandshandel i Langgade 9.

For Frilandsmuseets vedkommende vil de kommende års formidlingsarbejde primært koncentrere sig om formidling af renoveringen af museets stubmølle og en mere permanent formidling af møllernes kulturhistorie på Lolland-Falster, udvikling af mobiltelefoni- og digital formidling af museet generelt samt levendegørelse.

For de to basisudstillinger på Museumsbygningen i Maribo og i Langgade 2/Færgestræde i Nykøbing F. gælder, at museets samlede museumsfaglige personale i 2010 vil udarbejde et overordnet koncept for, hvilke temaer af kulturhistorien, der skal vises hvor, og et gennemgående formidlingsfagligt koncept gældende for alle udstillingstemaer.

I 2010 nyetableres udstillingen om Nykøbing Slot i Langgade 2/Færgestræde med udgangspunkt i den nyeste forskning og de nyeste udgravninger i slotsarealet.

De to gamle museer har udarbejdet en række formidlingspublikationer i forhold til de permanente udstillinger. Forsknings- og formidlingsafdelingen vil løbende gennem perioden redigere og /eller kassere disse og i det fornødne omfang udarbejde nye ajourførte publikationer, primært med sigte på undervisningsforløb. Som princip vil disse primært blive tilbudt digitalt.

Øvrige formidlingsprojekter

Som beskrevet ovenfor benyttes museets hjemmeside til løbende publicering af nyheder.

Museum Lolland-Falster og dets to forgængere har tradition for at indgå i tværfaglige projekter, specielt mellem museet og andre børnekulturelle institutioner, mellem museet og billedkunstnere og i bredere kulturelle events i de to kommuner. Det er i skrivende stund besluttet at deltage i et børnekulturelt projekt med arbejdstitlen "Tik-Tak", hvor de seneste tre generationers barndom formidles over for børnehavebørn i Guldborgsund Kommune. Projektet er et samarbejde mellem det lokale egnsteater, billedkunstskole, museet og en musiker. Der afsættes i arbejdsplanen ca. 8 årlige "grønne ture", hvor de to kommuners kulturlandskab formidles. Disse ture uden for museets matrikler er offentlige, og efter den enkelte turs afholdelse vil materialet fra turen blive formidlet via museets hjemmeside. I det omfang der kan skaffes økonomi til det, vil turene også blive publiceret i form af foldere med forslag til vandreture i det aktuelle område.

Museet har et tæt samarbejde med de to kommuners kulturforvaltninger og vil i arbejdsplanens periode fortsætte dette med blandt andet deltagelse i sommerferietilbud, festuger og kulturnætter.

Museets permanente tilbud til skoler om at skræddersy omvisninger og undervisningstilbud til de enkelte skoler og klassers aktuelle undervisning vil blive videreført.

På Frilandsmuseet i Maribo afholdes i løbet af sæsonen forskellige større og mindre arrangementer af forskellige karakter. Sæsonen løber fra 1. maj til 1. oktober + uge 42.

Til museets øvrige formidlingsaktiviteter hører også museerne i det tidligere Storstrøms Amts webportal Åbne Samlinger. Museum Lolland-Falster har forvaltet de midler, som det tidligere amt anvendte på projektet, som i øvrigt drives som en fælles institution mellem de anpartshavende museer.

Museets formidlingsafdeling deltager aktivt i Lolland og Guldborgsund Kommunes børnekulturarbejde, ligesom museet har et tæt samarbejde med de to kulturforvaltninger i øvrigt. I forbindelse med kommunernes byfornyelsesprojekter

samarbejder museet med kommunernes tekniske forvaltninger om formidling af de byfornyede områders kulturhistorie, og der er et løbende samarbejde mellem museets formidlingsafdeling og de to kommuners naturvejledere. Der er endvidere et bredt samarbejde med kommunernes øvrige kultur- og turistaktører og fødevareproducenter, og på museets initiativ er der oprettet et samarbejdsorgan mellem de mange små privat-/foreningsdrevne museer og udstillingssteder i landsdelen.